

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknél, körjegyzőknél, tanítóknál 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
DR. FRANCISZ LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 13. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fl

Jó uton, jó irányban.

Nyitra, szept. 22.

A folyó hó 17-én és a következő napokon lefolyt kassai patronázskongresszus, mely iránt szokatlan érdeklődés mutatkozott, két igen örvendetes tanulságot szolgáltatott. Az egyik az, hogy a patronázs tevékenység nálunk határozottan keresztény szeltemben fejlődik; a másik pedig, hogy ez a fontos társadalmi és állami munka hazánkban a művelt államok hasonló mozgalmával egy szintájon áll.

Három olyan alapkérdés tárgyalatott a kongresszuson, a melyeknek megoldása bevilágít az egész patronázs-intézmény szellemébe és egyúttal tájékoztatást nyújt arról, vajjon tisztában vannak-e ennek az intézménynek vezetői és előmozdítói azokkal a feladatokkal, melyeknek teljesítése egyedül képes azt a nyugati országokban meghonosult és ott áldásos eredményeket szülő igazságszolgáltatásnak a kereteibe beilleszteni.

Az első kérdés az volt, hogy mely feltételek alatt hagyhatók a segélyre szoruló gyermekek a szülő, nagyszülő, vagy rokon családjában? Ennek a

kérdésnek az eldöntése jogos büszkeséggel tölthet el minket, nyitramegyebeliakat, mert vármegyénk egyik nagybirtokosának, a gyermekvédelmi téren évek hosszú sora óta lankadatlanul dolgozó és ezen cél érdekében jelentékeny áldozatokat is hozó gróf *Edelsheim-Gyulai* Lipótnak a felszólalása befolyásolta leginkább a kongresszust annak a határozati javaslatnak az elfogadásában, a melyben kimondja a kongresszus, hogy nem helyesli a merev végrehajtását annak az elvnek, mely szerint az állami gyermekvédelem kötelékébe felvett gyermek soha sem maradhasson sem a saját családjában, sem a saját községében.

A legelső nevelő és javító tényezőnek, a családi tűzhelynek, a legnagyobb karitatív erőnek, az anyai szívnek az apologiáját foglalja magában ez a határozati javaslat. A gyermek, a kit a szülője nem bir eltartani, vagy nem bir megfékezni mindaddig, a mig azt a szülőt az állam és a társadalom nem segíti, de legott megküzd ezzel a feladattal, mihelyt kellő segítséget kap, maradjon a családban. Ez a legésszerűbb és leghumánusabb eljárás, és erkölcsi

szempontból is a legkifogástalanabb, egyik természetes kifolyása annak a keresztény elvnek, a mely a családot vallja és teszi meg az emberi nevelés életgyökerének.

A kongresszus tanácskozásainak második főtétele az volt, hogy miképen mozdítsa elő a társadalom a próbára bocsátottak erkölcsi és szociális megmentését a próbaidő alatt?

Az erre vonatkozó és elfogadott határozati javaslat úgy szól, hogy a próbára bocsátottak felett a felügyeletet, azoknak erkölcsi és szociális gyámolítását első sorban a társadalomnak erre hivatott, önként vállalkozó ügybuzgó és képzett egyénei, ilyenek hiányában a patronázs-egyesületek által díjazás mellett alkalmazott hivatásos felügyelők, vagy az állami pártfogó tisztviselők végezzék.

A próbára bocsátott fiatalok erkölcsi és szociális megerősítése — mondja folytatólagosan a határozati javaslat — különösen a valláserkölcsi eszmékben való megszilárdítás, az otthonhoz való ragaszkodás érzésének felkeltése s a tanulásra való szorítás mellett a munkaszeretet felbresztése útján eszközölhető.

A harmadik alapvető kérdés az

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

Icaromenippus

vagy

Utazás az égbe.

Irta: Lucianus.

I.

Menippus az égben. — A világ hiúságai. — Az ember tehetetlensége. — Menippus kalandja a bölcselőkkel. — A bölcselők tudatlansága és nagyképűsködése. — Menippus próbarepülései. — Menippus a holdban.

Menippus. Első állomásunk tehát a hold volt, mely a földtől háromezer stadiumnyira (5549 km.) fekszik; a nap pedig a holdtól ötszáz perzsa mértföldnyire (2750 km.) Innen magáig az égig és Zeus fellegváráig a jóröptű sas egy nap alatt teszi meg az utat.

A barát. A Charisokra! Mi bajod van a csillagokkal, Menippusom s miféle számításokon töröd a fejedet? Már régóta kísérlek s hallgatom, amint napokról, holdokról, állomásokról és mértföldről beszélsz magadban. Viselkedésed érthetetlen előttem.

Menippus. Ne csodálkozzál barátom, hogy égi és földön túl eső dolgokról beszélek. Az imént tett utazásom eredményeit rendezem elmémben.

A barát. Talán utadon töprengsz, édesem, mint a föníciaiak, mikor a csillagok járását vizsgálják.

Menippus. Zeusra mondom, nem ezen töröm az eszemet, hanem mert én magam jártam a csillagok között.

A barát. Heraelesen, az valóban hosszú álom lehetett, ha egész perzsa mértföldet átaludtál anélkül, hogy valamit láttál volna.

Menippus. Nem álom az, amiről beszélek. De hát száz szónak is egy a vége. Tudd meg, hogy épen Zeustól érkezem.

A barát. Mit beszélsz? Menippus az égből a földre pottyant?

Menippus. Természetesen. Ma érkeztem vissza a nagy Zeustól, láttam és hallottam csodás dolgokat. Ha kétkezel szavaimban, annál nagyobb az örömöm.

A barát. Olympusi folséges Menippusom, már hogyne hinnék én, földi teremtvény Homerusszal, szólva „egynek az égiek közül,” aki a felhők fölött járt. De ha nincs ellenedre, arra felelj nekem, mi módon szálltál föl a magasságos égbe s honnan szereztél e célra akkora létrát? Mert hát csak nem hasonlitasz annyira ahhoz a frigiai fiúhoz (Ganymedes),

hogy elhinném, hogy a sas ragadott el, hogy pohárnoka légy Zeusnak.

Menippus. Már régóta látom, hogy gunyolódol. Különbem nem csodálkozom, hogy hihetetlennek látszó állításaimat mesének tartod. Légi utamra nem használtam én sem létrát, sem szerelmemet, a sást, hanem szárnyakat.

A barát. Nos akkor magának Daedalusnak is túljártál az eszén, ha emberből észrevétlenül olyvvá vagy esókává változtál.

Menippus. Fején találtad a szegyet, barátom. Daedalus művészetével én is megpróbálkoztam.

A barát. Aztán nem féltél te vakmerő ember, hogy a tengerbe zuhansz, melyet az Icariai-tenger példájára a nevedről Menippusi-tengernek neveztek volna el.

Menippus. Én bizony egy csöppet sem féltém. Icarus ugyanis viasszal erősítette a tollakat egymáshoz s így természetes, hogy mihelyt a nap megolvastotta a viaszt, Icarus a tengerbe esett. En azonban nem használtam viaszt a szárnyaimhoz.

A barát. Úgy beszélsz, hogy lassacskán — magam sem tudom, hogyan — igaznak fogom tartani elbeszéléseidet.

Menippus. Fogtam hatalmas sást meg

volt: Melyek legyenek a hivatás-szerű büntetések irányában kifejt-hető patronázs-tevékenység keretei, van-e egyáltalában helye patronázs-munkának a hivatás-szerű büntetések ügyében az *eljárás előtti* időszakban és ha igen, ez a pártfogó tevékenység a társadalmi jellegű patronázs-tevékenység útján, vagy inkább hivatalnokok által végeztessék-e?

A kongresszus a kérdésre adandó választ a következőkben foglalta össze: A börtönben létezőkkel szemben a társadalmi patronázsnak van helye. A kiszabadult rabokkal szemben, valamint az eljárás előkészítő szakában a hivatás-szerű, ú. n. rendőri pártfogói intézmény megalkotását véli szükségesnek.

A mily helyes és erkölcsi szempontból is kifogástalan a kongresszusnak mind a három főhatározata, épp olyan modernnek is azok és teljes összhangban vannak más művelt nemzetek hasonló irányú tevékenységével.

Az ez évi július hóban *Anversben* megtartott nemzetközi patronázs-kongresszuson a fentebb körvonalozott kérdések tekintetében ugyanolyan felfogás alakult ki, mint a minő kifejezésre jutott a kassai kongresszus határozataiban. Ott is mint elvi jelentőségű kívánalmakat hangoztatták, hogy a javításra szoruló gyermekeknél a *családi* nevelés rendszere érvényesüljön; a feltételes szabadságra bocsátottak részesüljenek a patronázs-szervezetek támogatásában, ezek a szervezetek adjanak véleményt a bíróságnak a fiatalok bűnről és környezetéről, gyakoroljanak felügyeletet a bíróság által a családban visszahagyott vagy másutt elhelyezett gyermek felett. A patronage-munkás-ság feladatának jelentette ki az an-

verssi kongresszus azt is, hogy a le-tartóztatott egyén a fogházlátogatások útján előkészítessék arra a munka-körre, a melyet a börtönből való kiszabadulása után be fog kelleni töltenie.

Találkoznak még a kassai és an-verssi kongresszusok tanácskozásai abban is, hogy *megelőző* (preventív) törvényhozási intézkedéseket sürgetnek a csavargók, koldusok és iszákosok ellen. Sőt ezen a téren mi már meg is előztük a nyugati államokat, a mennyiben *Balogh Jenő* vallás-és közoktatásügyi államtitkár ilyen irányú tervezetet már be is nyújtott az igazságügyi miniszterhez.

Jó uton és jó irányban halad tehát a magyar patronázs-tevékenység. A kik az erkölcsi mozzanatokat keresik benne, meg lehetnek vele elégedve, a kik pedig a nemzetközi jog-fejlődés szempontjából nézik, büszkék lehetnek rá.

A F. M. K. E. uj korszaka.

A F. M. K. E. közgyűlését a napi események rangján felülemelve az a kötelesség hárul reánk, hogy röviden méltassuk és itt-ott megvilágítsuk azokat az eszmei és gyakorlati szempontokat, melyek — *Craus István*, az új elnök beköszöntője szerint — az egyesület jövőbeni akcióját tartalmassá tenni és irányítani fogják. Mikor ezt tesszük, természetesen távol áll tőlünk minden tömjénezési avagy a multat érintő kesernyész kritikai szándék. Ha egyben-másban mégis ellenvéleményen lenni látszanánk, ez onnét magyarázandó, hogy a nagy életbölcs: *Knigge* ama tanítását, mely szerint „minden jó ember és minden jó ügy ellenségekre szorul, ha tökélesedni akar,” helyesnek tartjuk...

A F. M. K. E. éppen úgy, mint minden más, úgynevezett „kultúregyesület” csak akkor lesz képes elhívetni létjogosultságát és csak úgy számíthat a társadalom — mely nélkül meg nem élhet — értékes, számottevő rokonszenvére és támogatására, ha bele tud illeszkedni a ma szükségleteinek és a jövő céljainak

összessége által meghatározott nemzeti munkaprogramba és ebben a munkaprogramban hatni, érvényesülni is képes.

Nehéz feladat! S el sem is képzelhető, hogy az, aki kiforrott, egészséges erkölcsi világnézet, széles látókör, mélyreható, nemes műveltség, erős akarat és áldozatos szív híjával van, a nemzeti misszióknak ilyen nagy útján révbe tudna vergődni.

A lévai közgyűlésen *Craus István* szétlebbentette a függőnyt a F. M. K. E. kissé elmosódott, ködbe borult céljai előtt s — nem habozunk elismerni — igaz, helyes perspektívába állította a maga egyéniségét és szerepét akkor, mikor a nemzetiségi kérdést, a vallás-erkölesre alapozott közoktatást, a segítő szociális tevékenységet, a nemzetgazdasági érdekek éber, hűségessé szolgálatát, a dinasztikus érzelmek propagálását oly részletkérdések gyanánt aposztrofálta, mint a melyeknek üdvös megoldásából a konszolidált *nemzeti élet harmóniája* származik.

Igen, ez a harmónia legyen a kultúregyesületek állandó, szilárd célja és ideálja.

Melyek a célravezető módok, eszközök? Könnyebb volna e pontnál a retrospektív megállapítás: mit nem szabad és hogyan nem szabad a F. M. K. E.-nek ezentúl eszelekednie; de mivel ez a visszapillantás éppen azért nem lehetne kimerítően tanulságos, mert hiszen az egyesület tevékenysége a multban túlságosan egyoldalú volt és ezen egyoldalúságával is igen szűk keretek között mozgott, — helyesebbnek látszik a negatívumok mellőzése és a teendőik pozitív vázolósa.

A *nemzetiségi kérdés* kényes szövevényét kibogozni és a diszparát törekvéseket az egységes magyar állam javára hasznosítani: olyan vállalkozás, a mely, mint jelszó, mint elhatározás gyönyörű, impozáns valami, de a F. M. K. E. mai szervezetével, csupán a régi munkaerők segítségével, ujak nélkül alig valósítható meg.

A mi szerény nézetünk szerint egyes országrészek — köztük Nyitra vármegye — határszéli helyzete e részben szinte legyőzhetetlen akadály. Mindenesetre leküzdhetetlen legalább addig, míg be nem látjuk, hogy itt az egyoldalú defenzíva mit sem ér. A cseh, morva átszűrődések elől, ezek szellemi természeténél fogva, falakkal elzárkózni hiú erőlködés. A vándorló agitátorok mélyét egyfelől még ott kint: morva és cseh földön kell pusztítani, másrészt a magyar haza lakóit tartozunk immunizálni. Nem rendeletekkel,

keselyűt, levágtam tőből a szárnyaikat..... különben ha van idő, elbeszéltem elejétől kezdve, ami velem történt.

A barát. Csak rajta! Elbeszéléseid annyira fölkelte érdeklődésemet, hogy szájtátva várom a végét. Barátságunkra kérlek tehát, ne szakítsd félbe elbeszéléseidet, mert úgy érzem magam, mint akit füleinél fogva akasztottak fel.

Menippus. Figyelj hát! Ugyanis nem valami kellemes látvány eserben hagyni barátunkat, akinek a kíváncsisága fel van csigázva s aki — amint imént megjegyezted — a füleinél felakasztva függ. Amint én hosszabb vizsgálódás után az emberi dolgok: a gazdagság, rang és hatalom nevéstés, hiú és bizonytalan voltáról meggyőződtem, kezdtem megvetni azokat s rájöttem, hogy az ezek után való lázas kapkodás elvonja az embereket a valóban komoly dolgoktól s a mindennapi élet határain felülemelkedve igyekeztem vizsgálni a világot. És ekkor először is a világ, melyet a bölcsék nyelvén neveznek így, hozott engem zavarba. Nem tudtam fölérni észszel sem azt, ki hozta létre a világot, sem pedig azt, hogy honnan ered s milyen lesz a világ vége. Azután az egyes dolgokat kezdtem vizsgálni s ez még nagyobb zavarba hozott.

Az égen csillagokat láttam elszórva s tudni akartam, hogy mi tulajdonképen a nap; különösképpen és érthetetlennek találtam a hold pályafutását s úgy gondoltam, hogy alakjának változása mögött valami ok lappang. A cikk-cakkos villám, a harsogó mennydörgés, eső, hó és jégeső megfelfejthetetlen talány volt előttem!

Ily lelki állapotban leghelyesebbnek tartottam fölkeresni a bölcselőket s tőlük megtudni a valót. Abban a hitben ringattam magamat, hogy ők majd közölni fogják velem az igazságot. Kikerestem tehát közülök a legkiválóbbakat. Választásomban az are zordon komolysága és sápadtsága s a szakál hosszúsága volt irányadó. S mindjárt észrevettem, hogy közülük némelyek fennen beszélő, eget fürkésző emberek. Rájuk bízam tehát magamat, lefiztettem nekik nagy összeg pénz s köteleztem magamat még egy összeg fizetésére, ha a bölcsesség magaslatára eljutok s most már meg akartam ismerni a földön túl eső dolgokat s a világegyetem berendezését. De tudatlanságom homályát eloszlatni nem voltak képesek, sőt annál nagyobb bizonytalanságba és zavarba hoztak, minél inkább teletömték a fejemet nap-nap után elvekkel, meghatározásokkal, atomokkal, világgürrel,

anyaggal, eszmékkel és más hasonló szólamokkal. Különbem azzal sem tudtam sehogyszem megbarátkozni, hogy habár folytonosan hareban állottak egymással s cáfolták egymást, mégis mindegyikük arra törekedett, hogy a maga igazáról meggyőzzön s a maga rendszerének meghódítson.

A barát. Csodálkozom, hogy szakmájukban jártas emberek egymásnak ellenmondanak s egy és ugyanazon dologról eltérő nézeteket vallanak.

Menippus. Nevetni fogsz, barátom, ha hallani fogsz pöffeszkedésükről és ravaszágukról, mellyel a szavakat csavarni tudták. S habár ők is csak a földön éltek, mint mi s nem multak felül bennünket, mégis szigorúbban néztek, mint embertársaik; mások meg aggkoruk következtében vagy tunyaságból rövidlátók voltak s mégis azt hajtogatták, hogy látják az ég határait, meghatározták a nap átmérőjét, a hold felett a csillagok között mozogtak és mintha egyenesen a csillagok közül szállottak volna a földre, meghatározták a csillagok nagyságát és alakját, sőt jöllehet azt sem tudták, hány stadium van Athén és Megara között, hány rőf a nap és hold között, elég vakmerők voltak meghatározni a

nem erőszakkal, nem iskolai rendszabályokkal, hanem az igazi kultúra fensőbbiségével: csöndes, türelmes, szeretetteljes és önzetlenül munkás barátsággal.

A „hogyan?”-ra *Craus* István szépen megfelel. Feleletét nem tette talán a sorrend letelejére, de kétségtelen, hogy a F. M. K. K. kulturaprogramjának sikeréhez a legelső és legfontosabb lépés nem a kulturapalota, hanem: *legyárni a nemzetiségi tőke erejét.*

Nem a pangó egyesületi óvodák, nem a porlepte könyvtárak, nem a tanítóknak osztogatott borraivalók, nem a mindenféle leleményességgel kieszelt iskolai pénzügyűjtő ünnepek, nem a pózoló vándorgyűlések tarkaságában rejlik a siker kulcsa, hanem igenis garantálja azt az *erőteljes, altruisztikus közgazdasági akció s a tervszerű, bölcs népiszkolai politika.*

Itt kell kezdeni, itt kell folytatni és a kezdeményezést tető alá juttatni! A mai kor népének szívéhez nem a modern eszmék, nem a nyugati ideálok festegetésével, nem új meg új tervek kinematogrammjával férközünk, hanem a jó cselekedetek, az irtalmasság állandóságával, a könyörület segítő eszközeivel.

A multnak széjjelfolyó, puhányszerű szólami helyett lakonikus rövideget, élesen körülhatárolt cselekedeteket kérünk. S reméljük is, hogy *Craus* István puritán ambíciójában és akaraterejében csalódnai nem fogunk.

Legyen tehát a F. M. K. E. első és legfőbb gondja a jól szervezett közgazdasági tevékenység. A szükséges tőkét könnyen előteremtheti, kivált, ha a kulturális színezetet le nem törölve akként szervezkedik, hogy a tiszta jövedelem 4%-ánál többet részvényeseinek nem juttat, ellenben az ezen felüli fölösleget hasznos, új létesítményekre rendeli. Szilárd alapot adjon az egyesület „kulturális” szándékai mindegyikének és vesse erejét az *elemi népiszkolák* ügyére.

A mi meggyőződésünk szerint a F. M. K. E. óvoda-arszenálja teljesen csütörtököt mondott, vagy fog — rövid időn belül — mondani. Gyöngye, kicsiny, mondhatnók fölösleges reprezentációja volt ez — az évi jelentésekben — az egyesület munkásságának. Hiszen — minden egyébtől eltekintve — nyilvánvaló, hogy az óvoda nem tanintézet s miután nem az, a magyar nyelv terjesztése szempontjából sem mondható olyan tényezőnek, a mely — kivált iskolákkal kellően el nem látott nemzetiségi vidéken — komolyan szorozna vagy osztana. Különben is a F. M.

levegő magasságát, a tenger mélységét és a föld terjedelmét; s ha köröket, háromszögeket, négyzeteket és sphaerákat rajzoltak, váltig erősítették, hogy az égen végeznek méréseket.

Esztelen és kiállhatatlan gögjük főképen abban nyilatkozott meg, hogy homályos és nehéz kérdésekben üres véleményeket állítottak fel, sőt egymást túllícitálva esküvel erősítették, hogy a nap tüzes tömeg, a holdban emberek laknak, a csillagok vizet isznak, amennyiben a nap kütökötéllel húzza fel a vizet a tengerből s azt a csillagok között egyenlő arányban szétosztja. Könnyű belátni, mily nagy az ellenmondás e nézetek között. Tantételeik homlokegyenest ellenkeznek egymással. Először a világegyetemről tér el egymástól a felfogásuk. Némelyek szerint a világnak nem volt kezdete és nem lesz vége soha, mások a világ alkotójáról és a világteremtésről vitatkoznak, s ez utóbbiakon főképen azért esodálkozom, mert istent a világ alkotójának tartják, de arra már adósak maradnak a felelettel, hogy honnan jött, hol állott, mikor mindent megalkotott, minthogy a világegyetem megalkotása előtt lehetetlenség időt és helyet képzeln.

K. E. óvodáinak önálló, egyesületi jellege már nagyrészen elkallódott.

Létesítsen a F. M. K. E. minél több elemi iskolát és segítse a szegény községeket, felekezeteiket is ebbeli igyekecsükben. A sallangokat pedig (szabadoktatás, Uránia stb.) hagyja akkora, mikor az alapvető nagy munkával elkészült és elérte azt, hogy működése, hivatása egész területén elegendő, jó elemi iskola virágozik. A csip-csup tanítói jutalomdíjakat (melyek előbb-utóbb — ad absurdum — arra vezetnek, hogy nem lesz a felvidéken tanító, a kit a F. M. K. E. köteletségének teljesítéseért meg ne jutalmazott volna) tőkévé kell növelni, illetve oly összegekké csoportosítani, hogy azokból új állások *tiszteletes* dotációjára teljék.

Az elemi iskolákon kívül az iskolából kikerültek számára szükséges *ifjúsági egyesületek* ügye könyörög leginkább figyelemért és komoly támogatásért. E pontnál illeszthetné be azután a F. M. K. E. programjának zárókövét az által, hogy jó szellemű, tanulságos *néplapról* gondoskodnék és így kapcsolatba hozná az iskola szárnyai *alól kinőtt* ifjúságot a meglett korúakkal.

Kétségtelen, hogy eme — csak futólagosan érintett — pontok végső elemzésben a közélet ezer és ezer rejtett finomságával ölelkeznek és a napi politika vonatkozásaitól teljesen el nem választhatók. De éppen ez a tény teszi szükségessé, hogy a F. M. K. E. mai szervezete reorganizáltassék, erősítettessék és kissé fölfrissítettessék. Ezt különben a sorok között *Craus* István, az új elnök is bevallotta.

Azok az elvek, melyek szerint *Craus* István az egyesületet kormányozni akarja, azonosak minden hazafias és vallásos, minden művelődni s haladni kívánó ember életelveivel. Éppen azért tettekre szorokonszenvvel fogadjuk beköszöntőjének munkára *szólító* szavait.

—a —á.

Körorvos választás Nyitrarudnón.

F. hó 14-én ment végbe a körorvos választás Nyitrarudnón.

Az állás f. évi május 1-től betöltetlen volt. Dr. Kutka Henrik lemondása folytán a pályázat kétszer is meddő maradt, ma végre dr. *Reimann* Géza szolnoki kórházi orvos jelentkezett, kit a hatóság mindjárt helyettesített, és választására f. hó 14-ét tűzte ki Nyitrarudnón.

Az új törvény szerint a megyebizottsági

A barát. Ezek az emberek, akiről beszélsz, veszedelmes szélhámosok.

Menippus. S mit szólnál akkor, ha halottad volna, mikor az eszmékről és anyagatlan lényekről, a véges és végtelen térről értekeztek. Azon éretlen gyermekeként vitakoztak, hogy a világegyetem határolt-e vagy határtalan? Mások viszont azt tanították, hogy sok világ létezik s kárhoztatták azokat, akik vallották, hogy csak egy világ létezik. Valami épés természetű bölcselő tanítása szerint a harc minden dolognak az atyja.

Az istenekről szóló tanításukról pedig nem is tudom, mit mondjak. Némelyek szerint az istenség szám, mások viszont a kutyákra, ludakra és platánfákra esküdtek; némelyek számúvén a többi összes isteneket, a mindenség fölötti uralmat egyetlen istenre ruházták, úgyhogy boszankodtam magamban, mikor az istenek ekkora megfoghatóságáról hallottam. Mások ellenben nagylelkűek voltak az istenekkel szemben; szerintük több isten létezik, de van közöttük bizonyos rangkülönbség; egyet közülük főistennek tettek meg, a többit pedig a második és harmadik helyre osztották be. Továbbá némelyek az istenséget testtől és alaktól mentnek, mások testtel föl-

tagokból kiküldettek: dr. Adda Viktor, dr. Csvikota János, dr. Haitseh Dezső, Filacz Lajos, Kiss Jenő, Majthényi Rudolf, Majthényi János, Maresch Lajos, Mózer Tivadar, gróf Normann Károly, Rudnay István, Rudnay Alajos, Soóky Kamillo, Sporzon Ernő, báró Starenfeld Aladár, Steffel Ede, Tarnóczy Béla, Tarnóczy Kázmér kamarás, Tivadar László.

A körzethez tartozó községek biráikat delegálták.

A választást 11 órakor nyitotta meg *Somogyi* t. főbíró.

A választás előtt egy eldöntetlen, de fontos kérdés éles vitára adott alkalmat. A megjelent bélapataki küldöttek ugyanis felpanaszolták, hogy a helyettesített orvos nem tart Bélapatakon hivatalos kiszállást, amiből rájok az a nagy hátrány származik, hogy a betegnek külön kell az orvosért küldeni és a látogatást 8 koronával díjazni, holott hivatalos kiszállás esetén az orvosi segítség igénybevétele csak 1 koronába kerülne.

A jelölt orvos avval védekezett, hogy neki a hatóság azt mondta, hogy Bélapataka, Csávojt és Tumes községek részére külön körzet van rendszeresítve és így ezek a községek az ő körzetéhez nem tartoznak.

Ennek az állításnak a valóságát az elnöklő főszolgabíró megerősítette, aki egyuttal kijelentette, hogy a közbejött akadály miatt nem lehetett a pályázatot az új körorvosi állásra kihirdetni.

Ennek alapján abban történt megállapodás, hogy addig, míg a három nevezett község részére rendszeresített orvosi állás betöltve nem lesz, tartozzék a rudnói orvos kéthetenként Bélapatakon kiszállni.

A díjazásra nézve is megállapodás jött létre. E szerint az orvos az eddigi díjakkal megelégszik és azokat fogja szedni.

Ezen incidens után a választás megejtéven dr. *Reimann* Géza egyhangulag választott meg nyitrarudnói körorvossá.

A választás után az orvos és a választók tiszteletére *Sporzon* Ernő földbirtokos úr vendégszerető házában ebéd volt.

Itt szóba jött a rudnói kerület részére rendszeresített *állatorvosi állás* betöltésének szüksége, amely iránt a vármegye már két ízben egyhangú határozattal felirt a földművelésügyi miniszterhez. Sajnos Nyitramegyének határozatait ott fönt nem veszik kellő figyelembe, adó fejében fizetett millióit azonban elfogadják és a kormánynál nyomatékosabb

ruházottnak tartották. Azután nem mindnyájan vallották, hogy az istenek a világ folyásával törődnek, ugyanis voltak olyanok, kik fölmentették az isteneket a gondviseléstől, mint a hogyan mi szoktuk fölmenteni az elaggott polgárokat az állami kötelezettségek alól, szóval az istenek oly szerepet játszanak, mint a néma személyek a vigjátékokban. Némely bölcselő pedig mindenben túleszik magukat s egyáltalában nem hisznek az istenekben, hanem engedik, hogy úr és vezér nélkül forogjon a világ.

Amint én e badarságokat hallottam, nem mertem a fendörgő és nagyszakálú férfiak szavaiban kételkedni; mindazonáltal nem tudtam, hol akadhatnék olyas valamire, amit ezek az emberek békén hagytak s le nem gyaláztak. Úgy cselekedtem tehát, miként Odysseus Homerusnál. Sokszor már azon voltam, hogy közülük valamelyiknek hinni fogok, „de más tervem támadt vala menten.” (Hom. Od. IX. 302.) Kétségeim közepette már-már azt hittem, hogy e földön nem fogom megismerni a valót, mégis úgy gondoltam, hogyha szárnyakon valamiképp az égbe jutok, vége szakad kinos bizonytalanságomnak. S erre reményt adott nekem a saját vágyam és Aesopus meseköltő,

szava van egy járási állatorvosnak, mint egy fél millió lakóságot képviselő megyei bizottságnak, mert a vármegye főírata kapcsán az állategészségügyi felügyelő megkérdezte a rudnói körben helyettesített Bleier privigyei állatorvost, szükséges-e a Rudnó völgyben egy külön állatorvos, nem bírná-e ezt a kört ő maga is ellátni, aki természetesen azt felelte, hogy a Rudnó völgyben felesleges egy külön állatorvos, mert Privigyéről is egészen jól lehet állatorvosilag adminisztrálni a völgyet. Ez az állapot a privigyei körörvosnak egészen szépen jövedelmez, de a népre nézve a leghátrányosabb, mert az a szegény rudnói gazda, mikor van abban a helyzetben, hogy 30 koronát fizessen az állatorvosnak egy-egy kiszállásért? Pedig most ott egy-egy kiszállás annyiba kerül.

Ebben az évben már harmadszor tört ki a száj- és körömfájás a szarvasmarha közt, a vásárok hónapok óta el vannak tiltva, ami a szegény népnek rengeteg kárt okoz, mert ezen a vidéken az emberek nem gabonatermésből, hanem marhatenyésztésből élnek.

Mindezeket a főispán és alispán urak figyelmébe ajánljuk, akiknek oda kellene hatni, hogy a vármegyének ismételt ízben egyhangúlag meghozott határozatai érvényesüljenek és ne függjön egy járási állatorvos véleményétől, vajjon azok a határozatok figyelembe vétetnek-e vagy sem? Mert az ilyen eljárás kompromittálja a vármegye tekintélyét és lehangolja az illető vidék érdekeltjét, amelynek nem lesz kedve lelkesedni a vármegyei autonomiáért, ha annak keretei között még a legjogosabb igényeknek sem lehet érvényt szerezni.

Rudnó völgyi.

Iparkamarai jelentés.

II.

A betegsegélyezés és balesetbiztosítás. — A kövezetvám. — A vasut- és postakiszolgálás. — Zaklatás az exportkereskedelemben. — A pénzügyintézetek üzleti tevékenysége.

A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara ez évi jelentésében alapos panaszt olvasunk a betegsegélyezési és balesetbiztosítási ügyre és több olyan gazdasági jelenségre vonatkozólag, melyek az ipar és kereskedelem fejlődésének gátló akadályként útjában állanak.

A nagy anyagi teherrel szemben, amelyet a bete segélyezés és balesetbiztosítás a vállalatokra ró, igazán és méltán követelhető a megfelelő ellenszolgáltatás: a jó és pontos

aki szerint sas, szarvasbogár, olykor teve hátán is eljuthatni az égbe. Tudtam, hogy arraninosen mód, hogy saját magamnak szárnyaim nőjjenek. De ha saskeselyűnek vagy sasnak a szárnyait erősíteném vállaimhoz, mert egyedül ezen madarak szárnyainak aránya mérhető össze az emberi test nagyságával, kísérletem talán be is válnék. Fogtam tehát keselyűt és sást, gondosan levágtam a sasnak a jobb, a keselyűnek a bal szárnyát, erős szíjjakkal a vállaimhoz erősítettem s a végükre, hogy a két kezemmel megkapaszkodhassam, foggantyúkat illesztettem. Azután fölgorva és kezeimmel evezve megpróbáltam oly magasra föl-emelkedni, amily magasságban a libák szoktak repülni s mikor már a levegőben voltam, iparkodtam még magasabbra jutni. Mikor kísérletem sikerrel járt, még nagyobb elszántsággal fogtam tervem megvalósításához; felrepültem a fellegvárba s a lejtőről leereszkedve a színházban szálltam le a földre.

Amint baj nélkül földet értem, magas, földön túli gondolatok kavargtak a fejemben; felszállva a levegőbe a Parnesről vagy a Hymettusról Fereneiáig repültem, innen a korinthusi fellegvárig, majd a Pholoén és Erymanthuson át a Taygetusig. Amint vakmerő

kiszolgálás. E helyett általános tapasztalat az, hogy a munkás sokszor rosszabbul van ellátva, mintha a tett befizetések magá a vállalat tartana orvost és viselné a költségeket. A segélyek és járandóságok kifizetése hosszadalmas. Az orvosi kezelés sok kifogás alá esik.

A vállalatok temérdek zaklatást szenvednek a folytonos kimutatások bekövetkezése által. Még mindig teljes a tájékozatlanság a balesetbiztosítási járulékok kiszámítása és kivetése felől s azokkal hozzávetőleg sem lehet kalkulálni. Ez a fillérekig pontos számvitelre utalt üzleti vállalkozásoknál számottevő baj.

Ujabbán különös súllyal nehezedik a kereskedelmi és ipari forgalomra a kövezetvám. Az 1890. I. t.-c. azzal a céllal készült (ez a törvény parlamenti tárgyalási anyagából olvasható), hogy a forgalmat akadályozó útvámok idővel teljesen megszűnjenek. Ehelyett egy igen bonyolult vámos és kövezetvamos útrendszer fejlődött ki, amely a kereskedelmi és ipari forgalom elé napról-napra súlyosbodó akadályokat gördít. Az általános irányzat ma országszerte az, hogy ahol kövezetvám még nincsen, ott behozassék, ahol van, ott a díjtételek következetesen emeltessenek. E káros fejlődés vonalán végül is oda kell jutnunk, hogy annyi helyen és oly magas kövezetvámok fogják az árú forgalmában terhelni, hogy a vállalatok versenyképessége a legkomolyabb veszedelmekbe jut. A kövezetvám már magában is igazságtalan és egyoldalú teher, amelyért sok helyen a megfelelő ellenszolgáltatás nem jár ki. Úgy áll a dolog, hogy a kereskedő és iparos fizet: állami, törvényhatósági útdót, kövezetvámot s az utak mégis rosszak, kövezetlenek és igen sok kívánni valót hagynak fenn.

Régi és soha meg nem szűnő panasz a iparkereskedelmi érdekeltiségünknek a vasut és posta kiszolgálása körül tapasztalható viszásságok. Általában kevés figyelmet és előzékenységet tapasztal közönségünk e vállalatoktól. A közegzek vigyázatlansága és mulasztásai folytán a kereskedők árúrongálásokat kénytelenek elszenvedni; szállítási és kézbesítési indokolatlan késedelmességek igen sok károsodást idéznek elő.

Különösen az exportkereskedelemben okoznak e körülmények nagy károkat, mert a rendes és pontos kiszolgáláshoz szokott külföldi vevőre piacunktól elriasztó hatással vannak. Nem változtat a lényegen az, hogy a vasut felelős az okozott károkért és azokat nagy nehezen megtéríti, mert a külföldi vevő

vállalkozásomban elég gyakorlottságot szereztem s nem elégitett ki többé az a repülés, aminőt a madárifókok szoktak végezni, elláttam magamat némi élelemmel, felszálltam az Olympusra s egyenesen az ég felé tartottam. Kezdetben, mikor a mélységbe letekintettem, szédülés fogott el, később azonban ebbe is könnyen beleszóktam. Amint a hold közelében jártam s magasan fölöttem jártam a felhőknek, éreztem, hogy elfáradok, különösen a bal oldalomon, a keselyűszárnyon. A hold felé irányítottam tehát utamat, ott leültem és kipihentem magamat. Közben a magasból letekintettem a földre s szemügyre vettem, miként Homerus Zeusa, majd a lónevelő thrákok földjét, majd a mysek országát s nem sokkal ezután Hellast, Perzsiát és Indiát. S mindezek láttára nagy gyönyörűséggel telt el a lelkem.

Konrád Ferenc.

Sziporka.

Gyógyszertárban.

— Adjon kérem egy doboz Partolát, mert gyorsan el akarok hajtani!

— Ha nem veszi be mindjárt, akkor nem kell gyorsan elhajtania...

nem huzamosabb idő után megtérítendő kárt, hanem rendszeren, pontosan és hiánytalanul megérkező árú akar.

Figyelemre méltó panasza több nagyobb vállalatnak az, hogy az exportkereskedelemben a külföldi, különösen az ausztriai hatóságok a vonatkozó szerződések félre- vagy meg nem értéséből (néha csak ennek ürügye alatt) zaklatásszerű eljárások alá vonják a magyar kereskedőt, holott a külföldi kereskedő hazánkban a leglojalisabb elbánásra talál. Szükséges volna e célból az, hogy úgy a m. kir. kormány, mint a kereskedelemforgalmi hatóságaink és képviselőink a gyors ellenintézkedésekre rendezkedjenek be.

Az üzleti forgalom természetes és állandó nagyobbodása szükségessé tették, hogy pénzügyintézeteink alaptökéiket az egyes üzletágakhoz mértén emeljék. Az elmúlt évben kerületünk igen sok vidéki pénzügyintézetek gyarapította ilyen részvényitőkijét. Egyes pénzügyintézetek igen jelentékeny mérvben emelték föl. Ez a jelentés annál örvedetesebb, mivel pénz- és hitelügyünk megszilárdulásában egy újabb ok működik közre azáltal, hogy a különben szolid kezelésen és vezetésen kívül, az egyes pénzügyintézetek üzlete körében a saját és a befogadott idegen tőke közötti helyes arány keletkezik és szilárdul meg.

A takarékbetétek majdnem valamennyi intézetnél többé-kevésbé szaporodtak, ami a közönségnek állandó és mindegyre fokozódó takarékosági hajlamára vall. Mobilitásukra is nagyobb figyelemre vannak már intézeteink, miután tőkájuknek jelzős hitelre való nagyobb mérvű lekötésétől tartózkodnak és inkább a bekebelezett váltóhitelt űzik.

Egyes pénzügyintézetek panaszkodnak a körzetükbe eső vidék kedvezőtlen — csalódás számba menő — terméseredménye, állatvész és egyéb mezőgazdasági bajok által gyöngült fogyasztóképessége miatt; s habár a pénzpiac az év végén bekövetkezett feszültséget is sok intézet megérezte, azért ezek a szörvénys jelenségek alig váltóztattak az üzleti év kedvező kialakulásán.

Ujdonságok.

A XI. katolikus nagygyűlés.

A katolikus nagygyűlés előkészítő bizottságának elnökéhez, gróf Batthyány Vilmos dr. nyitrai püspök a következő levelet intézte:

Nagyméltóságú Gróf, v. b. t. Tanácsos és Elnök Úr!

Az Országos Katolikus Szövetségnek az ideai katolikus nagygyűlésről szóló szíves értesítését köszönettel fogadván, van szerencsém Nagyméltóságodat tisztelettel értesíteni, hogy a nagygyűlés védőségét a püspöki karral egyetemesen készséggel elfogadom és amennyire körülményeim engedik, a nagygyűlésen, mint a magyar katolikus társadalom életének jelentős megnyilatkozásán személyesen is részt venni óhajtok. Egyébiránt fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletemnek őszinte kifejezését.

Mocsonok, 1811. szeptember hó 7-én.

Batthyány Vilmos,
nyitrai püspök.

Radnai Farkas beszercebányai püspök a bizottság elnökéhez a következő levelet intézte:

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Úr, Kegyelmes Uram!

A f. évi november 12—14. napjaira kitűzött XI. Kath. Nagygyűlés védőségét, állásom parancsára s Nagyméltóságod megtisztelő elnöki óhajára ezennel elfogadom azon imával, vajha a katolicizmusban rejlő erőt valahára a becsületességnek is bátorsága és elszánt cselekedete a haza és közélet javára kiható hasznos eredményekben juttatná érvényre!

Fogadja Excellenciád mély tiszteletem s kitartó buzgalmaért főpásztori hálám nyilvánítását.

Garamszentkereszt, 1911. szept. 3.

Radnai Farkas,
besztercebányai püspök.

Személyi hir. Kútvaszer István apátkanonok, Belák József nagyobb papnevelő intézeti vice-rektor, Szemida Kálmán nyitra-alsóvárosi esp. plebános balaton-vidéki körutjokról visszaérkeztek Nyitrára.

Jenő főherceg Nyitrán. Nyitra városának szombaton magasrangú vendége volt. Jenő főherceg átutaztában megszállt Nyitrán. Vacsoráját a Hungária-szállóban fogyasztotta el, míg a Schiller-szállóban meghált. Reggel autóján tovább folytatta útját Kistapolcsányba.

Az esztergomi főmegyéből. Gróf Pongrácz Adolf e. püspök, vágujhelyi prépost magas korára való tekintettel lemondott a csejti kerületben viselt esperesi tisztjéről. Helyébe rendes esperesnek Reviczky Bertalan csejti plebános neveztetett ki, míg tanfelügyelő esperes Bieliczky Jusztin tb. kanonok, leszétei plebános lett.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Hoffstädter Othmár trencsényi ügyészségi díjnyokot a nagytapolcsányi és Hollósy János nyitrai ügyészségi díjnyokot a szakolcai járásbíró-sághoz irnokkává, Satka József illavai orsz. fegyintézeteki címzetes főfegyőrt egyelőre ideiglenes minőségben ugyanezen fegyintézethez főfegyőrre nevezte ki.

A pénzügyminiszter Klinger Antalt a nyitrai kir. pénzügyigazgatóságnál működő pénzügyi tanácsost Beszterczére pénzügyigazgatóhelyettesé nevezte ki.

Előléptetés. Csipkay E. Andor budapesti kir. törvényszéki jegyző, aki minap vezette oltárhoz dr. Ozorai József érsekújvári ügyvéd leányát, Zizikét, a magyar kir. Kúriához tanácsjegyzőnek neveztetett ki.

Tanári meghívás. Érsekújvár város tanácsa a városi kath. főgimnáziumnál a jelen iskolai évben szervezett I. és II. párhuzamos osztály megnyitása alkalmából tanároknak Thain János és Mrenna József tanárokat hívta meg.

Nyugalomba vonult plebános. Potucek János szolopnai esperes-plebános, akit saját kérésére a nyitrai egyházmegyei főhatóság néhány hét előtt nyugdíjazott, f. hó 15-én a Grác melletti Kainbachban levő és az irgalmasok vezetése alatt álló papi penzionatumba költözött.

Megtérés. Emődy Ilonka Emődy József suránykai földbirtokos és v. orsz. képviselő leánya megtért a katolikus egyház kebelébe. A hitvallást f. hó 18-án tette le Konyakovszky Ferenc suránykai plebános kezébe.

Hivatalvizsgálat. Nyékhegyi Lothár a nyitrai kir. törvényszék elnöke f. hó 13-tól 16-ig hivatalvizsgálatot tartott a miavai kir. járásbírósnál.

Szép templomi munka. A nyitrai irgalmas nővérek templomának belső megújítását Juhari Károly nyitrai templomfestő végezte, aki már számos templomot ékesített fel a dekoratív festészetnek és a díszítési munkálatoknak figyelemre méltó termékeivel. Juhari a nyitrai zárdatemplom egész ambíciójával dolgozott és sikerült is neki tetszetőset, szépet alkotni. Ennél a munkánál tulajdonképpen más feladata nem volt a festőnek, mint a templomot színeinek megújítása által eredeti tisztaságába visszaállítani. Juhari azonban egy lépéssel tovább ment, világosabb színeket alkalmazott s azok közé a mennyezetet, a szentély homlokívén és az oszlopokon arany sávós díszítést vegyített, a homlokivet ezenkívül korrózsás motívumokkal kifestette, amiáltal a templom belseje nemesak tiszta fényt, de ragyogássá növekedő dísz is nyert. — Juhari munkájáról a közönség nagy elismeréssel nyilatkozik, nekünk pedig a törekvő embernek ez a legújabb sikere alkalmat szolgáltat arra, hogy őt a templom-megújítási munkálatoknál az illetékes tényezők, főképp a plebános urak figyelmébe jó lélekkel ajánljuk.

Hasonló elismeréssel honorálja a nyitrai közönség Ligeti Sándor budapesti üvegfestő munkáját, aki a zárdatemplom oltárablakát újította meg. Ligeti eltávolította a régi üveget, mely a színek zürzavara miatt sem méltó háttérét nem alkothatta az oltárnak, sem nem

nyújthatott kellemes látványt a szemnek. Az új ablak színei először is sokfélék, minden üveglap többszínű alakokkal van megfestve, melyek a szoros templomi ablakrajzok mintái szerint készültek, azonkívül a színek úgy vannak összeillesztve, hogy egy egységes és összszevágó festészeti egészet tüntetnek fel, melyben épp úgy gyönyörködhetünk, mint akár egy szépen megfestett mennyezetben. Az új ablak egy valóságos kép, amely beszél a szemlélőhöz, gondolatokat, érzéseket fejez ki. Csak az ár, hogy az ablak alatt álló főoltár sötétbarna színű fája elnyeli annak a színhatásnak egy részét, mely az ablaktáblák finoman körvonalozott sugárfényéből tör elő. De ezen nem lehetett segíteni. — Ligeti Sándor műve szépen egészíti ki Juhari előkelő munkáját.

Olasz főkonzul Budapesten. Orsini Baroni Luca Budapestre olasz főkonzullá kinevezett olasz kir. követéségi tanácsos ő Fel-ségétől megkapta a működhetési engedélyt.

Uj iparkamarai tag. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara nyitrai kiküldöttei közé legújabbán Sarlay Adam helybeli jónevű fűszerkereskedőt választották meg.

A nyitrai zsidótemplom felavatása. F. hó 19-én délután avatták fel a nyitrai kongr. izraelita hitközség új templomát. Három óraker a hitközség gyűlést tartott a városháza nagytermében. Verő Arthur elnök megnyitó beszéde után Grünfeld Náthán kultusz-előjáró hosszabb beszédben vázolta az új templom építkezésének történetét. A közgyűlés után a Zoárd-utcába, a templom elé vonult a menet. Itt Baumhorn Lipót műépítész átadta a templom kulcsait. A meghívott vendégek és a szomszédos hitközségek kiküldöttei erre a templomba vonultak, hol kezdetét vette a programmszerű felavató ünnepély. Este a Schiller-kertben társasvacsora volt.

Uj posta- és táviridaigazgató. Ő felsége a király Spissich János posta- és táviridatanácsost, a pozsonyi kir. posta- és táviridaigazgatóság ideiglenes vezetőjét, a posta és távirói igazgatói cím adományozása mellett, posta- és távirida-főtanácsossá nevezte ki, a kereskedelmi miniszter pedig a pozsonyi kir. posta- és táviridaigazgatóság vezetésével bizta meg.

A szakolcai kir. kath. főgimnáziumban az idén nyílt meg a VIII. osztály s ezzel az intézet fejlesztése befejezést nyert. Az intézet nyolc osztályába összesen 239 tanuló iratkozott be. A tanulóifjúság eloszlása tekintetében az alsóbb osztályok járnak elől, melyekben a létszám 50 és 60 között van, míg a felsőbb osztályok jóval néptelenebbek. Az alsóbb osztályok zsúfoltsága az intézet fejlesztésével van összefüggésben, s nem volt ennyire szembetűnő addig, míg a gimnázium négy osztályos volt. Ebből valószínű, hogy néhány év alatt ennél az intézetnél is nagyon fel fog szökni a tanulók létszáma. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balog Adolf soproni Láhne-intézeti okl. tornatanítót és Sztránszky István lévai tanárjelöltet a szakolcai kir. kath. főgimnáziumhoz helyettes tanároknak alkalmazta.

Halálozás. Heldt Gizella úrhölgy néhai Heldt Ignác dalmadi földbirtokos leánya f. hó 13-án életének 71. évében hosszas szenvedés után Dalmadon elhunyt.

Dr. Stanczel Ferenc nyug. egyetemi tanár Debreczenben f. hó 18-án 86 éves korában elhunyt. Dr. Stanczel a múlt század 70 és 80-as éveiben a budapesti tudományegyetem hittani karán az ágazatos hittant adta elő s tanítványai mint kiváló készütséggű tanárt igen becsülték. Pedáns, de nagyon jó szívé ember volt. Halála annyiban meglepte számos tanítványát, a mennyiben a csendes visszavonultságban élő tanárról évek során át semmit sem hallottak s régen halottnak vélték azt az embert, a ki már 25 év előtt, midőn nyugalmaztatta magát, súlyos betegen hagyta el kathedráját. Stanczel fényes tollú irodalmi munkásságot is fejtett ki a Religióban s tisztelettel 1882-ben, abból az alkalomból, hogy az említett lapban az ezredik vezércikke jelent meg, ezüst tollal ajándékozták meg. Az elhunyt példás papi élet és a legkorrektebb egyházas érzület által tünt ki s ez nála még végrendelhetően is megnyilatkozott, a mennyiben tekintélyes családi vagyonát a debreczeni kath. hitközség templomi szükségleteire hagyományozta.

Nyugodjanak békében.

A rajecsi kath. ifjúsági kör szeptember hó 17-én, saját helyiségében felolvasással és színelőadással egybekötött ismerkedési estélyt rendezett. A felolvasást dr. Tiszó József s. lelkész, az egyetel elnöke tartotta, a sziv és az ész harmónikus műveléséről. A szépen kidolgozott felolvasást a nagy számú közönség figyelemmel hallgatta és elismerését zajos tapsal fejezte ki. Színre került: „Az utolsó szoba” egy felvonásos bohózat Neyk-től és „Párviadal sörrel” Laskomasky-tól. — Mindkét darab nagy tetszésben részesült. A szereplők — kik a kör tagjaiból kerültek ki — teljes elismerést érdemelnek. Szívünkben kívánjuk, hogy az ifjúsági kör állandóan színelőhelye legyen a sziv és az ész harmonikus művelésének.

Tudósító.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon ismerőseinknek, jóakaróinknak és a nyitrai ipartestület és kath. betegsegélyező-egylet elöljáróságának, kik boldogult férjem végtisztességén megjelenni szivesek voltak és ez által fájdalomukat enyhítették, ezúton köszönetünket fejezzük ki.

Özv. Krész Józsefné és családja.

Élet. Kath. szépirodalmi és kritikai képes hetilapunk, az Élet szept. 24. száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: A patronázs. — Zirc. Dr. Dolevecz József. — Az automobil. Kistemaeckers Fráter. — A bécsi utcáról. — Selene. (Regény) Orbán Dezső. — A Sybilla-zsoltárokból: A folyam partján. (Költmény.) Erdős Renée. — Óskori állatok. G. L. — Szociális följegyzések. Sétáló. — Uj énekek a végekről. A határ. (Költmény.) Juhász Gyula. — Balzac egy romantikus szerelme. Várkonyi Titusz. — Csütörtök úr. (Regény.) Chesterton-Hévey. — Akadémia, kezdő halhatatlanok száma. Janeiro. — Színház. — Mozgó képek. — Szerk. üzenetek.

A Brooke-féle üstökös megjelent és a Sárkány nevű csillagkép közepe felé látható balra a kis göncölszekértől. Üstöke még távcsövön is csak leheletszerű s novemberben, mikor napközbe jut, lesz látható. Színházi távcsövön is meglehetősen nagy s időnkint erősen foszforeszkál.

Végzetes baleset. Tomana Vin 2 trencsényi napszámos f. hó 19-én reggel a nagyszombati vasúti állomáson tolatás közben két teherkocsi ütközője közé került. Az ütköző annyira összelapította a szerencsétlent, hogy mire a kórházba szállították, ütközben kilehelte a lelkét.

Uj állami iskolák Trencsény-egyhézen. Trencsény vármegye közigazgatási bizottságának f. hó 12-én tartott ülésében Petroczy István tanfelügyelő, miniszteri kiküldött jelentést tett a vármegyében szervezendő uj állami népiskolákról. E szerint az 1912. és 1913. években 56 községben 82 áll. elemi népiskola szerveztetik 97 tanteremmel, 82 tanítói lakással és a szükséges mellékelteliségekkel, mely célra az 1912. évben 984.000 kor., az 1913. évben pedig 427.000 kor. fog fordítatni. A mennyiben ezzel a tanügy végleges rendezése még el nem éretnek, gondoskodás történik abban az irányban, hogy a szükséges segélyösszegek az 1913/14. tanévet követő években az országos költségvetésbe felvétesse.

Földbérlet kiszagdnak. A nyitrai egyházmegyei hatóság engedélyével a nyitrai-avánkai plébánia és lükigergelyfalvi fióktemplom földjeit az ottani kiszagdnak vették bérbe magyar holdankint 54 kor.-val.

Tolvaj házaló. Reich Márk brezovai házaló körútjában, egyéb üzlet híján, f. hó 17-én Sperber Aladár esavargóval a Nagyszombat melletti Minarovics majorba ölt hentesek sertés készletét dézsmálta meg. A rendőrség valahogy megneszelte a dolgot. Reich Markuszt a vasuton fűlelte le ép akkor, amidőn a lopot esomagot elszállításra feladni akarta.

Elveszett váltóürlap. Szabó Éva férj. Gyepes Balázné alsóbodoki lakos minap falujában az utcán egy kitöltetlen váltóürlapot vesztett el, melyen ő maga, férje Gyepes Balázs és ennek öcse Gyepes Miklós volt aláírva. A váltóval a pogranyi hitelszövetkezetben levő tartozását akarta rendezni. Az elvesztett váltóürlap, mely egy tájékozási könyvecskébe volt betéve s azzal együtt esett ki az asszony zsebéből, nem került meg s az esetet most azért említjük, hogy a váltólapnak esetleges értékesítése lehetőleg meggátoltassék.

Zászlónk. Fennállásának 10. évfordulóját üli a Zászlónk. Mig sokan szomorkodnak azon, hogy tíz évvel öregebbek lettek, a Zászlónk örömmel tekint vissza évtizedes pályafutására. És ha megértő barátja volt a magyar ifjúságnak a múltban, fokozott szeretettel akarja kiérdemelni ugyanazt a jövőben is. — A Zászlónk egész évi előfizetése 2 kor. Szerk. és kiadóhivatal Budapest, VII. ker. Damjanich-utca 50. sz.

Támadás az úton. Beták Mihály, Blasko István és Szlíz Ferenc nyitrai dologkerülő suhancok kedden délután a vasuti rak-tárak mellett minden ok nélkül megtámadták Földes Ferenc háziszolgát és alaposan elverték.

Tüzesetek. Vasárnap reggel 5 óra tájban a Rákóczi-úton ismeretlen okból kigyulladt Trukker János nyitrai kovács-mester háza. A tüzet a nyomban helyszínén termet tüzoltóság rövid idő alatt lokalizálta, illetve a tűz tovaterjedését megakadályozta. — Alsó-köröskényben f. hó 18-án Hétfőn nagy szélben kigyulladt egy istálló, melyet Wertheimer bérel s veszéllyel fenyegette a községnek a szél irányában fekvő felét egész a templomig. A gyors segélynek köszönhető, hogy 4 épületnél több nem égett le. Az oltásban személyes részt vett Polónyi Géza v. igazságügyi miniszter is, ki kerti feeskendővel mentett meg egy veszélyben forgó épületet. A tűznek oka a megejtett nyomozás szerint gondatlanság, a mellyel a kigyúlt istállóban tartózkodó nagydivinai tren-csénmegyei munkásokat vádolják, kiket a nép kevésbe mult, hogy meg nem lineselt. A kár biztosítás útján nagyrészt megtérül. A tűznél a nyitrai tüzoltóság is megjelent s derekas munkát végzett.

Hatályon kívül helyezett tiltórendelet. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a francia belügyminiszterium zöldségnek és gyümölcsnek Franciaországba való bevitelét tiltó rendeletét hatályon kívül helyezte. E szerint most már mindennemű gyümölcs és főzélék Magyarországból akadálytalanul bevitelhető Franciaországba.

Értesítés. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a zsolnai m. kir. fővámhivatal vámhitelezésre feljogosított.

Őszi luxulóvásár Érsekújvárott. Lapunk egyik mult számában megemlékeztünk róla, hogy Érsekújvár városa a nyitrai gazdasági egyesület által rendezni szokott tavaszi lóvásáron kívül egy őszi luxulóvásár engedélyezését kérte a miniszteriumtól. A belügyminiszter helyt adott a kérelemnek és a lóvásárt engedélyezte. Az idei őszi luxulóvásárt Érsekújvárott szeptember 29-én és 30-án tartják meg.

Elitelték a darázi betörőket. A darázi plebánia kifosztói felett mult szerdán ítélték a nyitrai kir. törvényszék dr. Ehrenfeld kir. tszéki bíró elnöklete alatt. A vádlottak Kronecz József és Ondrejek János assakürti legények, Dani Sándor, Dani Zsigmond és Mezei Jakab cigányok, valamint Dani Teréz és Szopóczy Istvánné orgazdák, assakürtvidéki lakosok voltak. A tárgyalás során beigazolást nyert, hogy a vádlottakat többrendbeli lopás és betörés terheli. Többek közt Merasiczon kirabolták Reichenthal szatócs boltját, Zbor-darázson pedig egy hónapra rá a plebános éléskamráját fosztották ki. A tanúk és vádlottak kihallgatása után a bíróság a következőképp ítélték a 7 tagú betörő társaság felett: Kronecz József és Ondrejek János 2—2 évi fegyházat, Dani Sándor és Dani Zsigmond 1—1 évi fegyházat kapott, Mezei Jakab 7, Dani Teréz 8, Szopóczy Istvánné pedig 6 hónapra és a kártérítésre lett elítélve.

Halál a bankban. Egy morvamogyoródi gazda f. hó 18-án a Vágújhelyi népbank helyiségében felkereste dr. Markovics Gyula igazgatót és miközben reá várakozott, hirtelen rosszul lett fogta el, összeesett és rövid idő múlva kiszenvedett. Az orvosi vizsgálat a halál okául a szívszélhűdést állapította meg.

Lépfene Érsekújvárott. Minthogy a lépfene az utóbbi időben járványszerűleg lépett fel Érsekújvárott, a hatóság a ló és szarvasmarha külföldre való szállítását 40 napi időtartamra betiltotta.

Három gyermek tűzhalála. Verebélyen a község tulajdonát képező pásztor-lakban tűz ütött ki. Ott lakott Fül Antal tehénpásztor és Draho Antal disznópásztor, kik künn voltak a legelőn s gyermekeikkel. A gyerekek valószínűleg tüzet raktak a pajtában és annak belseje s ruhájok lángot fogott. Mire a háznép a tüzet észrevette, Fül Antalnak a pajtában játszadozó egy 5 éves és egy 6 éves fiúgyermek és Drahonak egy 4 éves leánykaja odaégett.

Betörők garázdálkodása Vágújhelyen. Vágújhelyről írják lapunknak: A mult heti sikeres betörés a helybeli betörő céhet újabb munkára serkentette, amennyiben a jómadarak szept. 15-én éjjel Berger vágújhelyi lakos főtéri üzletében próbáltak szerencsét. A betörők nagyobb értékű okmányblyeget és valami készpénzt is elloptak. A csendőrség erőlyesen nyomoz a tettesek után.

Halál a keleti futárvonat kerekei alatt. Mult vasárnap reggel 8 órakor a 49. számú órháznál a 102. számú expressz-vonat Pestyánszky Imrét, Prohászka István érsekújvári gazda szolgáját elgázolta és darabokra tépte. A fiút e napon többen látták kora reggel a pályatest mentén ácsorogni. Ebből azt következtetik, hogy öngyilkossági szándék-ból vetette magát a száguldó vonat alá.

Gyilkossági kísérlet bosszúból. Berezón a mult hetekben vérbe fagyva találták Danis István ottani csendőrszervezőt. A nyomozás kiderítette, hogy az őrszervezőt Danko Márton cipész, Majtán Samu kocsis és Pele Márton timár ottani lakosok éjnek idején meg-lesték, orozva megtámadták és késekkel s éles kövekkel addig szurkálták és ütlegelték, míg eszméletlenül nem terült el a földön. A gaz-tett bosszúból követték el, mert Danis éjjeli csendhárítás miatt féljeltette őket. A csendőrség mindhármukat letartóztatta és át-kísérte a nyitrai kir. ügyészséghez. Danis sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek.

A ki az itallal a poharat is el-tünteti. A bosáci fogyasztási szövetkezet üzletvezetője, Treska Béla, egy idő óta szomoru-an tapasztalta, hogy a szövetkezet helyisé-géből a poharak egyre tűnedeznek. Megfigyelte tehát a szövetkezetbe bevetődő vendégeket s csakugyan egy alkalommal rajta érte Braun Ignác bosáci lakost, amint a rendelt pálinka elfogyasztása után a kis poharat kabátja zse-bebe csúsztatta. Ezen felfedezésre Treska Béla nyomban megvizsgálta a vendéget és a kis poharat elvette tőle. Később hatósági segéd-lettel házkutatást is tartott Braunnál, de a többi pohár szorgos kutatás dacára sem került meg.

Olyan emberek, akik gyakran szenvednek étvágytalanságban, gyomorrontásban, vagy általában emésztési zavarokban, naponkint vagy 3 evőkanálnyi természetes Ferenc József-keserűvíz használata által nagyon nagy könnyebbséget szerethetnek. Kénsavas sókban való rend-kívüli gazdagsága folytán a valódi Ferenc József-víz használata minde-nekelőtt oly esetekben ajánlatos, ahol arról van szó, hogy a gyomorba csak csekély folyadékmenyiségek jussanak! A világ legelső szaktekintélyei ajánlják. Az összes gyógytárakban és a jobb fűszerüzletekben eredeti 1 literes palackokban árúsítják.

Utcai csendélet. Kedden este zajos jelenetek játszódtak le a nyitrai Erzsébet-úton, majd később a Schiller-kávéházban. Egy Gyuricza Herceg Anna nevű párutcai özvegyasz-zony korzózni ment völegényével, Schneider József foglalkozás nélküli egyénnel, anyja tár-saságában. A völegény a Králik-féle vendéglő előtt belekötött Kósa Sándor cigányzenészbe és arculította. Kósa később kérdőre vonta Schneidert ezen tetteért, mire az kést rántott elő zsebéből és támadólag lépett fel a zenész ellen. Kósa botjával védekezett a támadás ellen, de midőn látta, hogy testi épsége veszé-lyeztetve van, futásnak iramodott. A társaság utána. Midőn már-már a nyomában voltak üldözői, a Schiller-kávéházba menekült. De bizony a völegény késsel kezében nyomon követte őt a kávéházba is. A vendégek ijedten

ugráltak fel az asztalok mellől és néhányan védelmére keltek a biliárd-asztalok körül buj-káló zenészeknek. Később a kávéház személy-zete is beleavatkozott a dologba és a pincérek a völegényt kitétték az utcára. Schneider el-len, valamint az asszonyok ellen, a hatóság megindította az eljárást.

Lopás. A vasárnapi tüzeset alkalmából a mentési munkálatok közben Trukker kovács-mestert meglópták. Többek közt egy aranyóra, lánc és több gyűrű is eltűnt szekrényéből. A lelketlen tolvajt nyomozza a rendőrség.

Szerencsétlenség az úton. Matu-sik Márton miavai lakos f. hó 17-én szilvát szállított Pozsonyba. Turréte községben le akart szállni a szekérről, ráugrott a kocsi rudjára, de ez eltörtött alatta. Matusik a kocsi alá ke-rült, még pedig oly szerencsétlenül, hogy belső sérüléseibe még a helyszínén belehalt.

Burgonya-lopás a nyitrai vasuti állomáson. Hétfőn délbén a nyitrai vasuti állomáson vagy tíz asszony neki esett a bur-gonyával telt vagonoknak és dézsmálni kezdte a szállítmányt. Az állomáson posztoló rendőr ugyan észrevette a lopást, de mire a helyszí-ne ért, az asszonyok zsákmányukkal elme-nekültek. Sorsát azonban egyikök sem kerülte el, mert még az nap folyamán megállapították személyazonosságukat és valamennyiüket be-kisérték a városházára.

Tettenért vadorzó. Szatorisz Nán-dor vágújhelyi puskaművest f. hó 8-án este a csendőr-őrjárat orrvadászaton érte. A nála talált nyulakat és vadászfegyvert elkobozták.

Fodrász üzletem áthelyezése miatt a raktáron levő összes haj-festő szereket és kész hajmunká-kat úgy mint hajhálók, hajbetétek, hajfonatok, loknik stb. beszerzési áron kiárusítom. Gombárik István fodrász Nyitra Tóth Vilmos-u. II. sz.
142. 2—52.

Közgazdaság.

Állatdíjazás. A Nyitrai Gazda-sági Egyesület a földmívelésügyi kormány tá-mogatásával, valamint a nyitrai járás községei és magánosok adakozásából befolyt adományok felhasználásával, a szarvasmarha-állomány mi-nőségének javítása céljából Nyitraegerszege-n 1911. évi szept. 30-án szombaton d. e 9 óra-kor szarvasmarha-díjazást rendez.

Díjak. Tehenekre borjával vagy anélkül. I. Állami díj 50 kor. II. Állami díj 30 kor. III. Állami díj 20 kor. IV. Állami díj 15 kor. V. Községi díj egy rosta 120 kor. értékben. VI. Községi díj 25 kor. VII. Községi díj 10 kor. VIII. Bárány Pál díja 10 kor. IX. Bárány Pál díja 10 korona.

1—3 éves üszökre: I. Állami díj 150 kor. II. Állami díj 50 kor. III. Állami díj 40 kor. IV. Állami díj 20 kor. V. Állami díj 15 kor. VI. Állami díj 10 kor. VII. Községi díj egy darab konkolyozó 120 kor. értékben. VIII. Köz-ségi díj 30 kor. IX. Községi díj 25 kor. X. Jó-kay Géza díja 20 kor. XI. Czobor Béla díja 10 kor. XII. Czobor Béla díja 10 kor. XIII. Községi díj 10 kor. XIV. Községi díj 8 kor.

A beérkező magándíjak kiosztási terve az állatdíjazás napján a helyszínén lesz köz-zétéve.

Ezen díjakra pályázhatnak a nyitrai já-rásbeli, az elefánti, üzbégi, assakürti és eger-szei körjegyzőségek körzetéhez tartozó köz-ségek kistenyésztői, olyan piros-tarka szarvas-marháival, mely legalább egy év óta tulajdo-nukat képezi. Ezen körülmény az illetékes községi előjáróság által igazolandó.

A bírálatot a járás gazdaközönsége a m. kir. gazdasági felügyelő közbenjöttével teljesíti. Csakis azon állatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kitűzött napon, a fent jelzett község előjárósága által kijelölt helyen dél-előtt 9 órakor elővezettetnek. — Nagyobb ten-yésztők a kiállított állatokért díszoklevélre tarthatnak számot. — A díjak nyugta ellené-ben azonnal a helyszínén kifizettetnek.

Telefon.

S. E. Természetes, hogy magunkévá tesszük az ügyet, mely közérdekű. Mozgatni is fogjuk minden ren-delkezésünkre álló eszközzel.

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyv- és papirkereskedésében, ugyanitt a lapra is elő lehet fizetni.

Nemes hegyi ojtvány ! csemege szőlő !

Francia fajok
édes és zamatos

5 kilés posta
kosarakban

gondosan csomagolva minden posta állomásra mérsékelt áron szállítok, valamint üres szőlő kosarak nálam beszerezhetők.

Finom zabori bor

1 nagy üveg zamatos bor	45 kr.
1 „ „ Zabor gyöngye	55 „
1 „ „ Arany Góhér	55 „
1 „ „ zabori Rizling	60 „
1 „ „ Burgundi vörös	65 „

üres palackok 5 kr-ért visszavételnek.

Pécs Ede

kereskedő és szőlőbirtokos Nyitrán.
83. 21-52.

Sok pénzt takarít meg, ha Verebély Géza divatáruházában Nyitrán

készpénzzel vásárol, mert a legjutányosabb szabott árakból 5% pénztári engedményben részesül. Ha pedig ilyen alapon egy év alatt legalább 600 koronáért vásárol, akkor a cég forgalmi jutalék fejében újabb 5% térít meg árukban.

3788/1911. tkvi sz.

Hirdetmény.

Bodok, Csitár, Paczolaj, Nyitra-szulány és Kisvicsáp községnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-c. értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891: XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherától átvitelének az 1886: XXIX. t.-c. 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság 1911. aug. hó 23-án.

Váray,
kir. járásbíró.

138. 3-3.

(P. H.)

3787/1911. tkvi szám.

Hirdetmény.

Nagytapolesány nagyközségnek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságnak átadtván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherától átvitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-cikk 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyujtsák, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényöket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1912. évi március hó 15. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A nagytapolesányi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság 1911. augusztus hó 23.

Váray
kir. járásbíró.

139. 3-3

Vajda J. butorkereskedő Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern butorok jó minőségben legolcsóbban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett.

BUTORAIM száraz anyagból, kitünő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó izléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és disztési munkák szakszerűen és izléseesen állíttatnak elő.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekujvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40. Érsekujvárra érke. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:00, 11:48.	Érsekujvár—Nyitra. Érsekujvárról ind. 4:16, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45. Nyitrára érke. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56. Nagytapolcsányba érke. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:20, 9:15. Nyitrára érke. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24. Németprónára érke. 10:15, 4:04, 10:08.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01. Ntapolcsányba érke. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01. Lipótvárra érke. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27. Nyitrára érke. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17. Kuttiba érke. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiból ind. 7:10, 1:00. Lipótvárra érke. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:08. Radosnára érke. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01. Nyitrára érke. 6:31, 11:41, 4:43.

PETERFALVI PAPIRGYÁR
OCEAN G.G.B.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Figyelmeztetés!

Felhívjuk a n. é. közönség szíves figyelmét az intézetünknel létező

takarék biztosító

osztályra. Egy korona és csekély pótdíj heti befizetése ellenében, megélés esetén, a 15-ik év végén

1000 koronát

fizet ki a nyitrai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a haláleset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legesekélyebb befizetés hetenkint egy korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. Részletes felvilágosítást az intézet nyújt.

Nyitrai Népbank részv.-társas.
Üzletszerzők kerestetnek!

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb árakon.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

8. 37-62.

Egy jó házból való fiú tanoncnak azonnal felvétetik:

Freiszberger Viktor
fűszerkereskedésében Nyitrán.

144. 2-0.

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az intézetünk által ujonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én a Bottyán-utcával szemben (előbb: felső Guttmann söresarnok) megnyitottuk.

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének velünk hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kíváncsiak, valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettek bennünket, hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és általánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonló gyártmányaival a versenyt minden tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot vállalunk; géprészek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul újakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 19-26.

ALAPITTATOTT 1869. ÉVBEN

NYITRAI NÉPBANK
MINT RÉSZV. TÁRS.

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

SZÉKHÁZA VÁROSHÁZTÉR 3.

„KOLLARIT“
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár aszfalt, kátránylemez s elszigetelőlemezből

63 28-39